

Partnerství škol přinese radost dětem i učitelům

Dozvědět se, jak naučit děti chodit rády do školy, bylo společným cílem dvou desítek pedagogů a ředitelů škol z regionu MAS Horní Pomoraví. Na začátku listopadu se proto rozjeli za příklady dobré praxe do základních škol v Chrudimi, Praze-Kunraticích a Praze-Čakovicích. Mohli tak na vlastní oči vidět, jak začít měnit školní prostředí a klima takovým způsobem, aby byli spokojeni žáci i učitelé.

Výjezd za příklady inspirativní praxe byl součástí projektu Místní akční plán vzdělávání na území ORP Zábřeh (zkráceně MAP Zábřežsko). Takto získané informace mají posloužit k vytvoření pozitivního klima ve škole. Výsledky různých studií totiž ukazují, že děti, které se do školy těší nejen v první třídě, milují rovněž matematiku, jsou přátelské a tolerantní. Stejně tak učitelé, kteří chodí do práce s vědomím poslání, věří sobě i schopnostem dětí ve třídě, jsou ve své práci spokojeni a rádi spolupracují se ostatními kolegy.

Známka není důležitá, podstatná je zpětná vazba

Chrudimská základní škola Dr. Malíka „odtajnila“ návštěvníkům svou filozofie přístupu k výuce ve třech krocích. „Pochopili jsme, že základem všech pozitivních změn ve škole je změna vztahů na všech úrovních,“ řekl její ředitel Zdeněk Brož. Druhým krokem je využití efektivních vyučovacích metod. Žáci si ve škole nemusí hrát, ale musí vnímat smysluplnost toho, co dělají. Poslední úspěšnou zásadou, objevenou v Chrudimi, je uvědomění si nutnosti změnit hodnocení a klasifikaci žáků a sjednotit požadavky. Znamka samotná není pro proces efektivního učení důležitá, podstatná je zpětná vazba.

Chrudimská škola se zapojila do vzdělávacího programu „Umět a znát, abychom si v životě věděli rady“. Ředitel proto veškeré činnosti školy vždy přímo srovnával s jejich přínosem pro žáky. Organizaci výuky podřídil účelnosti, praktičnosti a přívětivosti pro žáky. Škola se tak stala místem aktivního a radostného poznávání, kde se plně respektují individuální zvláštnosti každého dítěte. „Základem je partnerský vztah mezi žáky a učiteli i učiteli a rodiči založený na vzájemném respektu,“ řekl Brož.

Ve škole využívají kooperativní výuku, kdy vyučující doplňuje chybějící informace. Součástí školního roku jsou rovněž projektové dny. Žáci dostávají slovní hodnocení, na druhém stupni se pak hodnotí pomocí procent a známek, spolu s doplňujícím slovním ohodnocením. Klasifikuje se rovněž činnost učitelů, a to i samotnými žáky. Škola v Chrudimi se zapojuje do hodnocení v rámci srovnávacích testů KALIBRO a mezinárodního šetření PISA, zjišťujícího úroveň gramotnosti patnáctiletých žáků.

Na plánovaných úkolech i na hodnocení se podílejí i žáci

V Praze se začínalo v Kunraticích. Návštěvníky čekaly také náslechy v hodinách, kde zhlédli nejen metody aktivního učení, ale například také tandemovou výuku. Škola je zapojena do projektu „Pomáháme školám k úspěchu“. Znamená to, že i tato instituce klade důraz na příznivé, liberální klima, kde vládou partnerské vztahy. Vzdělávací program školy stojí na komunikaci – učení – kooperaci, umožňuje rozvoj talentu, nadání a zájmů každého žáka individuálně. Od učitelů proto vyžadují náročnější přípravu nejen na vyučování, ale i mimo něj. I v Kunraticích kladou velký důraz na strategické plánování, s nímž souvisí předávání kompetencí, spolupráce v týmech, hodnocení plánovaných úkolů a sebehodnocení na všech úrovních. „Podílet se na něm musí i samotní žáci. Od prvního do pátého ročníku pracují s týdenními plány. Připravují je jako interaktivní pracovní list podle společně stanovených zásad. Od šesté třídy začínáme pracovat s plánovacím žákovským diářem,“ vysvětlil ředitel základní školy v Kunraticích Vít Beran. Škola se zapojuje do dalšího vzdělávání učitelů. Vytváří prostor pro mezinárodní spolupráci školy, integrační programy, nabídky pro nadané žáky a podobně. Někteří učitelé jsou lektory Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a publikují.

Škola, do které chodí žáci rádi

Třetí zastávkou byla soukromá základní škola Livingston v Praze-Čakovicích, která láká budoucí žáky heslem: „Konečně škola, do jaké byste sami rádi chodili.“ Svým prostředím a přístupem se jedná o

alternativní školu, která je hned od začátku odlišná třeba tím, že si žáci a učitelé navzájem tykají. Název a inspiraci čerpá z knihy Richarda Bacha Jonathan Livingston Racek, v níž hlavní hrdina, výjimečný racek, se vzepře svému osudu být průměrným ptákem v průměrném hejnu. Svou snahou překonat sám sebe pak inspiroval ostatní racky – přesně takto svobodná a motivační je čakovická škola. „Vede děti ke zdravému sebevědomí a podporuje jejich přirozenou touhu učit se stále novým věcem. Připravuje dětem vhodné podmínky pro vlastní poznávání, talent dětí nerozvíjí tradičním porovnáváním, ale pocitem spokojenosti se sebou. Děti jsou vnímány jako rovnocenné s učitelem, který – byť má více znalostí – ve škole neplatí za autoritu spojenou s represí a hrozbou,“ řekla Eva Ditrich Sanigová, ředitelka soukromé základní školy Livingston v Praze-Čakovicích.

Projekt MAP Zábřežsko je zaměřený na zkvalitnění vzdělávání v místních mateřských a základních školách. Nástrojem pro zvýšení kvality je hodnocení a vytvoření strategického plánu rozvoje. V rámci projektu vzniká partnerství pro řešení specifických problémů a potřeb. Výjezd za příklady dobré praxe byl jednou z aktivit, jež měla za cíl podpořit spolupráci škol v regionu a otevřít mysl vedoucích pracovníků s ohledem na očekávané pozitivní změny v regionálním školství.